

Tullöfveruppsyningsmannen Carl Johan Berghs barn i Maria lägre elementarläroverk¹.

Mellan åren 1858 till 1879 fanns i Stockholm en skola som åren 1858 - 1879 hette **Maria lägre elementarläroverk²** (Maria290). Jag antar att det är den skola som på 1885 års stockholmskarta benämns *Elementar läroverk* och i så fall låg vid S:t Paulsgatan 8, 10, 13 och 15 (Karta85). Skolan låg alltså på ömse sidor om denna gata mellan tvärgatorna Maria Kvarnsgatan och Ragvaldsgatan.

I skolans matrikel (Matr.) som finns på Stockholms stadsarkiv kan man finna följande.

Intagen	klass	elevens namn	född	fader ³	lemnade läroverket	anledning
29 aug 1861	2	John Magnus Edvard Bergh	5 dec 1849 Thorö	C.J.	död 1867	
2 sept 1862	1	Carl August Leonard Bergh	2 nov 1852	C.J.	H.T. 1865	Handel
31 aug 1865	1	Axel Gotthard Julius Bergh	5 maj 1855 Thorö	C.J.	H.T. 1871	Kathar. L ⁴ .
31 aug 1878	1	Edvard Hampus Knut	7 jan 1869 Thorö	C.J.	(allmänna anmärkningar: Inskrifningspgr 6 kr bet.)	

Övriga uppgifter om ovanstående:

John M.E. Bergh dog den 19 juli 1867 vid knappt 18 års ålder (dödsorsak: njurlidande). Årtalet från ovanstående matrikel (Matr89) och datum från Carl Johan Berghs almanacka från 1889 (Alm89). Något hände under sommarlovet 1867, dödsorsaken kan komma att påträffas i dödboken. Att han fick börja direkt i klass 2 kan tyda på att han ansågs ha särskilt goda förutsättningar att tillgodogöra sig kurserna. Han kan också ha varit sjuklig och måst skjuta upp skolgången.

Carl A.L. Bergh dog den 16 november 1890 kl 6 f.m. i Marseilles och begravdes den 18 nov i protestantiska kyrkogården i Marseilles. C.J har skrivit en tung kommentar om detta, också att han några dagar senare skrev till Axel. (Alm89).

Axel G. J. Bergh bosatte sig i Seattle, Washington, USA. Hans efterlevande har spårats. Dödsår ännu okänt. Axel började således i Katharina Läroverk till höstterminen 1871 i vars skolarkiv man möjligen kan finna något mer om hans skolgång, examen etc.

Edvard H.K. Bergh reste till Amerika den 20 oktober 1890, dog den 23 december, året okänt (Alm89).

Carl Johan hade dessutom barnen **Jenny** f.1846 på Elvsnabben, dödsår okänt, **Gustaf** Jacob f. 1858 på Ledskär, dödsår okänt, **Thom** A.G. f. 1860 på Ledskär död i Göteborg 1922, samt folkskolelärarinnan **Anna** Sofia f. 1864 på Ledskär, d 1904 i lunginflammation i Gysinge där hon var folkskollärarinna (Tor).

Sammanfattning och kommentar.

Carl Johan satte sina söner i läroverk på Södermalm i Stockholm där de fick börja vid 9 - 12 års ålder. Det är väl sannolikt att de då inackorderades i närheten av skolan och lämpligen, som Tor Hellström påpekar, på Södermalm. Det är väl inte troligt att de mantalskrevs i Stockholm. Säkert åkte de hem på ferierna. Två av sönerna har jag inte funnit i matrikeln, nämligen Gustaf Jacob född 1858 på Ledskär och Thom Albert Georg också född 1860 på Ledskär. Thom G.A. tog ju sjökaptensexamen i Västervik 1884 och jag förmodar att den kursen krävde någon slags studentexamen. Han kan ju ha blivit inskriven i Katarina läroverk.

Det finns en del ytterligare material i skolarkivet (Maria290) såsom avgångsbetyg och diariéer som enligt uppgift kan innehålla vissa kommentarer, lärarlistor och förteckningar över kurser mm.

Stockholm den 28 september 2000 /Thom G.V. Bergh

Källor:

Alm89. *1889 års Almanacka* som ägdes av Carl Johan Bergh och innehas av 1936-12-21 Thom G.V. Bergh i Stockholm

Karta85. *Karta öfver Stockholm* sammanställd av A.R.Lundgren 1885, Stockholms Stadsarkiv.

Maria290. Stockholms stadsarkiv, 290, *Beskrivning av arkivet för Maria skola och lägre elementarläroverk.*

Matr. 290 Maria skola och elementarläroverk, II. Matriklar, *Matrikel för Maria Trivialskola 1820 - 1879*, Stockholms Stadsarkiv.

MD. Musködokumentet. Tor Hellströms utmärkta beskrivning av Björnholmen, dess historia och människor.

Tor. Muntligt meddelande från Tor Hellström.

(Footnotes)

¹ Skolans namn handskrivet i läroböcker som tillhört barnen Bergh och som påträffats på Sofieberg, Björnholmen, Muskö vilket meddelats av Tor Hellström.

² skolan hette 1654-1690 Maria barnskola, 1691-1820 Maria kyrkskola, 1820-1879 Maria trivialskola eller högre lärdomsskola, 1858-1879 Maria lägre elementarläroverk.

³ C.J. är Tullöfveruppsyningsmannen Carl Johan Bergh.

⁴ Katharina Läroverk.